

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-02-05

Diarienummer:
SCN-2024-00078

Handläggare:
Magnus Tibbing, Magnus Bergmark

Årsbokslut och uppföljning av internkontroll 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** godkänna ekonomiskt årsbokslut 2023,
2. **att** godkänna nämndens uppföljning av verksamhetsplan, inklusive socialnämndens sammanställda analys, avseende verksamhetsåret 2023,
3. **att** godkänna nämndens uppföljning av internkontrollplan 2023,
4. **att** till kommunstyrelsen överlämna nämndens bokslutshandlingar, samt nämndens uppföljning av verksamhetsplan och internkontrollplanen, samt nämndens sammanställda analys, per 2023.

Ärendet

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har ålagt nämnden att två gånger per år redovisa arbetet med nämndens verksamhetsplan. Syftet är att säkerställa tillräckliga underlag för fortsatt planering och uppföljning, samt att tillgodose lagkravet om kommunal redovisning (1997:617).

Ärendet behandlar nämndens ekonomiska bokslut, uppföljning av nämndens verksamhets- och internkontrollplan, samt nämndens sammanställda analys per 2023.

Beredning

Samtliga av förvaltningens avdelningar har deltagit i nämndens sammanställda analys samt uppföljningen av verksamhetsplan 2023, vilken sammanställts av förvaltningens strategiska enhet. Det ekonomiska bokslutet för 2023 har tagits fram i samarbete mellan kommunledningskontorets ekonomistab och avdelningarna inom socialförvaltningen.

Föredragning

Ekonomiskt årsbokslut 2023

Nämnden redovisar ett underskott på 3 miljoner kronor för helår 2023. Avvikelsen motsvarar 0,4 procent av budgetramen (kommunbidraget) som var 912 miljoner kronor. Barn och ungdomsvårdens underskott uppgår till 23 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättningar. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 10 miljoner kronor. Nämnden hanterar ett stort antal ärenden och insatskostnaderna är högre än budget och föregående år både för barn och ungdomsvård och missbrukarvården. Verksamhet Flyktningmottagande har ett positivt resultat på 10 miljoner kronor och baseras på intäkter ifrån tidigare år, ersättningar har bokats upp med försiktighet tidigare år. Verksamhet Flyktningmottagande har också påverkats positivt av lägre volymer och en lägre kostnadsnivå, majoriteten av placeringar sker i familjehem för målgruppen.

Uppföljning av verksamhetsplan för verksamhetsåret 2023

Socialnämnden har genomfört de uppdrag och åtgärder som omfattas av socialnämndens verksamhetsplan 2023, med ett undantag. Från 2024 övergår samordningsansvaret för frågorna hedersrelaterat våld och förtryck och våld i nära relation till kommunledningskontoret, och därmed ansvaret för handlingsplaner inom områdena. Med anledning av detta har nämnden inte reviderat handlingsplanen mot kvinnofridskränkningar och inte tagit fram handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck och våld i nära relationer.

Nämnden bedöms sammantaget ha uppnått förväntade och goda resultat och har på så sätt bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Bilaga 1 sammanställer nämndens uppföljning inom kommunfullmäktiges fokusmål och uppföljning av arbetet inom de uppdrag som ingår i nämndens verksamhetsplan. Sammanställningen omfattar även nämndens tillkommande uppdrag och den särskilda rapportering som inte ursprungligen omfattades av nämndens verksamhetsplan.

Uppföljning av internkontrollplan

Uppföljning av socialnämndens internkontrollplan för 2023 har delrapporterats i maj och i september. Se **bilaga 2** för en sammanställning av genomförda kontroller med resultat för respektive kontrolltillfälle. Sammanlagt har 32 kontroller genomförts inom nämndens kontrollområden. 29 av 32 kontroller har genomförts utan anmärkning, men ett kontrollmoment har föranlett mindre anmärkning, vid tre kontrolltillfällen.

Sammantaget bedöms internkontrollen visa goda resultat och vara ett välfungerande verktyg för att stävja de risker som kopplats till kontrollerna.

Socialnämndens sammanställda analys

Socialnämndens sammanställda analys, **bilaga 3**, sammanfattar viktiga händelser under 2023, beskrivning av hur nämnden bidragit till måluppfyllelse inom Mål- och budgets fyra inriktningsmål. Analysen innehåller också en beskrivning av hur nämndens grunduppdrag och målgrupper förändrats över tid, nämndens ekonomiska resultat samt några av de framtida utmaningar som identifierats.

Barnkonsekvensanalys

Uppföljningen av verksamhetsplanen är viktig för att säkerställa att nämnden bedriver verksamhet som kommer barn tillgodo och som omfattas av nämnden uppdrag. Redovisning av nämndens ekonomi är också ett led i att säkerställa att nämnden bedriver verksamheten effektivt, och ger transparens i hur nämndens resurser används. Ställningstagande till dessa redovisningar bedöms dock inte ha några direkta konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 5 februari 2024
- Bilaga 1, Uppföljning av verksamhetsplan per december 2023
- Bilaga 2, Uppföljning av interkontrollplan 2023
- Bilaga 3, Socialnämndens sammanställda analys 2023
- Bilaga 4, Analys av ekonomiskt utfall 2023
- Bilaga 5, Socialnämndens nyckeltal 2023

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Socialförvaltningen

Datum:
2023-02-02Diarienummer:
SCN-2023-00631-1Handläggare:
Magnus Tibbing

Bilaga 1 - Uppföljning av verksamhetsplan per december 2023

Bilaga 1 redogörs för socialnämndens arbete utifrån verksamhetsplanen, vid uppföljning inför årsbokslut.

I bilagan redovisas nämndens rapportering inom respektive fokusmål och uppdrag. För respektive uppdrag framgår vilka åtgärder som kopplats till uppdraget.

Uppföljningen omfattar också nämndens rapportering i tillkommande uppdrag, och nämndens svar i den särskilda rapporteringen.

Fokusmål 1

Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Nämnden redovisar ett underskott på 3 miljoner kronor för helår 2023. Avvikelsen motsvarar 0,4 procent av budgetramen (kommunbidraget) som var 912 miljoner kronor. Barn och ungdomsvårdens underskott uppgår till 23 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättning. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 10 miljoner kronor. Nämnden hanterar ett stort antal ärenden och insatskostnaderna är högre än budget och föregående år både för barn och ungdomsvård och missbrukarvården. Verksamhet Flyktingmottagande har ett positivt resultat på 10 miljoner kronor och baseras på intäkter ifrån tidigare år, ersättningar har bokats upp med försiktighet tidigare år. Verksamhet Flyktingmottagande har också påverkats positivt av lägre volymer och en lägre kostnadsnivå, majoriteten av placeringar sker i familjehem för målgruppen.

Komplexiteten i vårdbehovet är också högre än tidigare. Inom främst vuxenvården uppvisar fler brukare en samsjuklighetsproblematik. Detta medför högre insatskostnader och mer utredningsresurser.

Socialnämndens verksamhetsår har präglats av de kriminella nätverkens våldsdåd och den turbulens och otrygghet som detta medför. Nämnden har också sett en markant ökning av anmälningar om oro avseende barn och unga, och har precis som andra verksamheter drabbats av inflation och ökade kostnader. Mot denna bakgrund bedöms nämnden att ha bidragit till att uppfylla fokusmålet, trots ett litet underskott, genom att finna vägar att leverera inom sitt grunduppdrag och samtidigt utveckla och anpassa sin verksamhet till aktuella behov.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
<p>1. Frigöra tid och resurser till i kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.</p>	<p>Färdig</p>	<p>> Se över hur nämnden kan förbättra användandet av stödprocesser och förvaltningsgemensamma stödfunktioner.</p>	<p>Socialnämnden har under 2023 arbetat i parallella spår med processutveckling i syfte att ge rätt stöd på rätt nivå, men också att förenkla processer så att mindre administrativt stöd behövs. På så sätt får verksamheten bättre verktyg och mer utrymme för att utföra sitt kärnuppdrag. En behovsinventering avseende administrativt stöd till socialsekreterare och chefer har genomförts inom avdelning barn och ungdom myndighet. Syftet är att kunna justera stödet så att det passar verksamheten ännu bättre.</p> <p>Nämnden har utrett och klarlagt vad som behöver göras för att på sikt övergå till att leverera digitala akter eller hybridakter till stadsarkivet. Bland annat har det klarlagts att de digitala filer som skapas vid e-arkivering är arkivbeständiga, bedömning gjord av stadsarkivet och kommunjurister. Socialnämnden har även klarlagt vad som behöver göras för att digitala beslut i LifeCare ska vara tillförlitliga, dvs rätt delegerad beslutsfattare har fattat beslutet.</p> <p>Socialnämnden har även klarlagt förutsättningarna för att kunna ersättningsskanna inkommande eller upprättade handlingar. Ersättningsskanna innebär ”skanning av analog handling till ett digitalt format för att möjliggöra att den analoga handlingen skall kunna gallras”. I december skickade nämnden förslag på reviderad informationshanteringsplan till stadsarkivet tillsammans med rutin för ersättningsscanning. Nämnden inväntar stadsarkivets yttrande innan nämnden fattar beslut om ny informationshanteringsplan inklusive möjligheten att ersättningsskanna. Tillsammans kommer åtgärderna leda till minskad administration och pappershantering, både på kort och lång sikt.</p> <p>Socialnämnden har reviderat rutinen ”socialnämndens personakter”. Revidering av rutinen har medfört minskad pappershantering- och posthantering mellan nämndens olika verksamheter samt att verksamheter i egenregi inte förvarar delar en personakt längre än nödvändigt.</p> <p>Nämndens utredningsarbete avseende digital akt och ersättningsscanning kommer att medföra minskad administration för kärnverksamheten under kommande år i form av minskad pappershantering. Arbetet kommer även att medföra att nämndens på sikt får digitala personakter.</p> <p>Effekterna av arbetet har inte varit enkelt mätbara och främst begränsade till minskad pappershantering och förbättrade arbetssätt. Eftersom åtgärderna banar vägen för införandet av digital akt bedöms de dock på sikt ge påtagliga effekter på den administrativa bördan.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.	Färdig	<ul style="list-style-type: none"> > Utveckla möjligheterna till säker digital kommunikation av känslig information. > Genomföra åtgärder som bidrar till att införa digitala akter. 	<p>Socialnämnden har under 2023 vidareutvecklat former för säker digital kommunikation och lagring, bland annat genom att fortsatt implementera och utveckla e-tjänster till verksamhetssystemet LifeCare.</p> <p>Nämnden har inrättat ett digitaliseringsteam. Teamet består av tre utvecklingsledare och en teamledare. Teamets uppdrag är delvis att vara en brygga mellan verksamheten och systemförvaltarna i arbetet med att utveckla och förbättra processerna i verksamhetssystemen.</p> <p>I övrigt hänvisar nämnden till svaret på uppdrag 1.</p>
4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen	Färdig	<p>> <i>Inga direkt kopplade åtgärder - se nämndmål 1.1 och 1.2</i></p>	<p>Socialnämnden bedömer att kompetens- och befogenhetstrapporna som införts under 2022 och 2023 inom avdelningarna Barn och ungdom myndighet samt avdelning Vuxen är ett kraftfullt verktyg för att främja kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Under 2023 har nämnden också arbetat för att säkerställa att trappan ger önskade effekter samt förberett för implementering av en trappa för familjehemssekreterare.</p> <p>Sedan åtgärder för att främja arbetsmiljö och kompetensförsörjning har avdelning Barn och ungdom myndighet halverat antalet vakanser, sett en minskad personalomsättning och attraherat fler kvalificerade och erfarna sökande. Åtgärderna som vidtas förväntas ge resultat över tid, och på så sätt minska avståndet till målbilden. Jämfört med den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården erfar nämndens övriga verksamheter inte samma mått av svårigheter i kompetensförsörjning, men avdelning Vuxen noterar att det är svårt att rekrytera erfaren personal till beroendevården.</p> <p>I samarbete med HR söker Socialförvaltningen också andra effektiva åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen, genom strategisk analys och kartläggningsarbete.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
4. Nämndmål 1.1 - Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv	Färdig	<p>> Implementera kompetens- och befogenhetstrappan inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården i dialog med medarbetare och fackliga organisationer.</p> <p>> Se över och utveckla kompetens- och befogenhetstrappa inom den myndighetsutövande vuxenvården i dialog med medarbetare och fackliga organisationer.</p> <p>> Fortsätta att arbeta systematiskt och strukturerat med kompetensinventering, analys och kompetensplanering.</p> <p>> Öka nyttjandegraden av kommunens friskvårdsbidrag hos socialförvaltningens medarbetare.</p>	<p>Socialnämnden bedömer att kompetens- och befogenhetstrapporna som införts under 2022 och 2023 inom avdelningarna Barn och ungdom myndighet samt avdelning Vuxen är ett kraftfullt verktyg för att främja kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Under 2023 har nämnden också arbetat för att säkerställa att trappan ger önskade effekter samt förberett för implementering av en trappa för familjehemssekreterare. Inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården har antalet vakanta tjänster halverats under 2023. Nämndens arbetsmiljöarbete har också resulterat i minskad personalomsättning och i att fler kvalificerade och erfarna sökande har attraherats.</p> <p>I samarbete med HR söker Socialförvaltningen också andra effektiva åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen, genom strategisk analys och kartläggningsarbete,</p> <p>Socialnämnden har under året arbetat med att se över kompetensförsörjningsplanen, kompetensutvecklingsplanen och kompetens- och befogenhetstrappor.</p> <p>Nämnden uppmanar kontinuerligt medarbetarna att nyttja sitt friskvårdsbidrag. medarbetarna att nyttja sitt friskvårdsbidrag.</p>
4. Nämndmål 1.2 - Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap	Färdig	<p>> Analysera den inventering av chefers organisatoriska förutsättningar som har genomförts samt genomföra eventuella åtgärder utifrån analysens resultat.</p>	<p>Socialnämnden har genomfört en analys kopplat till resultatet från 2022 års inventering av chefers organisatoriska förutsättningar.</p> <p>Analysen visade att de organisatoriska förutsättningar i allmänhet är goda, men att det i ett fåtal fall fanns chefsuppdrag med ansvar för fler medarbetare än riktmärket anger. I dessa fall har cheferna avlastats genom att biträdande chefer tillsatts.</p>
8. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.	Färdig	<p>> Utveckla samverkan med berörda nämnder för att stärka kommunens del i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande effektiv och nära vård 2030.</p> <p>> Delta i en översyn gällande behov av fler familjecentraler inom Uppsala kommun i samverkan med andra berörda aktörer.</p>	<p>Nämnden har en fortsatt samverkan med Region Uppsala såväl som andra nämnder med åtgärder mot en effektiv och nära vård 2030. Nätverksträffar har genomförts och inbjudna har varit representanter från de åtta nämndernas förvaltningar samt funktioner från kommunledningskontoret som ekonomi, folkhälsa och IT.</p> <p>En översyn av familjecentralerna har genomförts och är för vidare beredning inom utbildningsnämnden.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
Nämndmål - Nämnden ska ha en hållbar och jämställd ekonomi i balans	Färdig	<p>> Med bibehållen kvalitet fortsätta omställningsarbetet inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården och genom nya arbetsätt minska vårddygnen utanför eget hem och inom den externa öppenvården.</p> <p>> Genomföra åtgärder inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården för att minska behoven av inhyrd personal och öka den ordinarie bemanningen.</p> <p>> Med bibehållen kvalitet fortsätta omställningsarbetet inom missbruks- och övrig vuxenvård i syfte att förbättra vårdkedjor och minska vårddygnen utanför eget hem och inom extern öppenvård.</p>	<p>Socialnämnden redovisar ett underskott på 3 miljoner kronor för helår 2023. Avvikelsen motsvarar 0,4 procent av budgetramen (kommunbidraget) som var 912 miljoner kronor. Barn och ungdomsvårdens underskott uppgår till 23 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättning. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 10 miljoner kronor. Nämnden hanterar ett stort antal ärenden och insatskostnaderna är högre än budget och föregående år både för barn och ungdomsvård och missbrukarvården. Verksamhet Flyktingmottagande har ett positivt resultat på 10 miljoner kronor och baseras på intäkter ifrån tidigare år, ersättningar har bokats upp med försiktighet tidigare år. Verksamhet Flyktingmottagande har också påverkats positivt av lägre volymer och en lägre kostnadsnivå, majoriteten av placeringar sker i familjehem för målgruppen.</p> <p>Komplexiteten i vårdbehovet är också högre än tidigare. Inom främst vuxenvården uppvisar fler brukare en samsjuklighetsproblematik. Det vill säga förutom beroendeproblematik i olika form finns även psykisk ohälsa och eller funktionsnedsättning. Regionen ställer också högre krav på vårdplanering från kommunens sida vid avgiftning, vilket också leder till högre insatskostnader.</p> <p>Mot bakgrund av ökade volymer har vårddygnen i HVB-hem inom barn- och ungdomsvården inte minskat, men åtgärder för att ytterligare förbättra matchningen utbudet av insatser mot brukarnas behov har vidtagits. Exempelvis sker en detaljerad uppföljning på enhetsnivå. Fortsatta omställningar och anpassningar i den egna regins öppenvård har lett till ett ökat utnyttjande av den egna regin och färre köp av externa vårdgivare. Även samverkan med andra förvaltningar har lett fram till fler insatser på hemmaplan. Ett ökat antal ärenden inom den egna öppenvården kombinerats med insatser familjebehandling och enskild behandling/stöd till ungdom, IHF och Perrongen. Även intensivt ungdomsstöd ökar, tex Ungdomscoach. Övriga öppenvårdsinsatser håller ett jämnt flöde och ryms inom den egna regin.</p> <p>Med anledning av de åtgärder som har vidtagits för att göra nämnden till en mer attraktiv arbetsgivare som belönar skicklighet och kompetens ser avdelning barn och ungdom en stärkt kompetensförsörjning. Vid årsskiftet har satsningen resulterat i en halvering av antalet vakanser och färre uppsägningar. Därför ser också avdelning barn och ungdom myndighet att behovet av inhyrd personal över tid fortsatt kommer att minska.</p>

Fokusmål 2

Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Socialnämndens åtgärder under 2023 som berör fokusmål 2 omfattar bland annat arbete kring upphandling och granskningar av befintliga leverantörer, men också arbetet för att bibehålla goda relationer och transparent kommunikation med nämndens leverantörer.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
10: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.	Färdig	> Utveckla nämndens kommunikation med externa leverantörer.	Under 2023 genomfördes en leverantörsträff. Under hösten genomfördes även ett branschråd tillsammans med äldrenämnden, omsorgsnämnden och kommunstyrelsen. Fokus var vård och omsorg och social hållbarhet inom området. Branschrådet genomfördes digitalt och var mycket uppskattat av leverantörerna som också efterfrågade fler branschråd där leverantör och kommunen kan diskutera utvecklingsfrågor kopplat till upphandlingar.
12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden	Färdig	> Fortsätta söka extern finansiering för projekt och verksamheter.	Socialnämnden har bland annat rekviderat cirka 6,7 mnkr i statsbidrag för förstärkta föräldraskapsstödjande insatser. Nämnden har även erhållit flera andra statsbidrag inom ramen för arbetet med psykisk hälsa, avhoppare och mottagandet av ensamkommande barn samt stödinsatser för nyanlända.

Fokusmål 3

Uppsala ska leda klimatomställningen

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Socialnämnden har ett uppdrag inom området som bedöms bidra till att uppfylla fokusmålet. Nämnden arbetar för att sänka elkonsumtionen inom nämndens verksamheter, och tillämpar sin handlingsplan för miljö- och klimatarbete.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
15: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050	Färdig	> Fortsätta att minska elkonsumtionen inom nämndens verksamheter.	Socialnämnden tillämpar fortsatt sin handlingsplan för miljö- och klimatarbete, följer de kammungemensamma instruktioner som finns inom området, och arbetar för att minska elkonsumtionen.

Fokusmål 4

Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Att tillse Uppsalabornas trygghet och förutsättningar att möta samhället på jämlika villkor är en del av nämndens grunduppdrag, Socialnämnden arbetar därför kontinuerligt med åtgärder inom fokusmålet. Som exempel på förebyggande åtgärder som nämnden vidtagit under 2023 kan nämnas implementeringen av Bostad först, men också arbetet med att förebygga grov kriminalitet och skjutningar. Nämnden arbetar för att hjälpa invånarna ur destruktiva miljöer och beteenden i ett tidigare skede, men för de som rekryterats till kriminella nätverk har vägarna ut blivit större genom en utökad avhoppssverksamhet. Nämnden har också implementerat metoden GVI (Group Violence Intervention) - tillsammans med Polis, Kriminalvård, med flera.

Nämnden har upprättat nya arbetsgrupper, även i form av uppsökande team. Teamen kartlägger för att bättre förstå problemens omfattning och karaktär, men säkerställer också att Uppsalas invånare har rätt information och erbjuds det stöd de har rätt till. Förutom att ta emot individärenden och stötta de utsatta så arbetar ett uppsökande team med invånare i akut hemlöshet. Under året har nämnden startat upp arbetet med att förebygga prostitution och människohandel samt fattat beslut om vissa justeringar i arbetet, i samband med nämndsammanträdet i december.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
<p>20. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.</p>	<p>Färdig</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Implementera Group Violence Intervention (GVI). > Utveckla nämndens arbete mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. > Förstärka hedersresursteamet (HRV-teamet) inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården för att kunna möta upp ett ökande behov utifrån många och svåra utredningar. I arbetet ingår även att stärka det operativa uppsökande informationsarbetet. > Utredda möjligheterna till samverkan med länets kommuner rörande arbetet med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende. > Revidera handlingsplan mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck > Utveckla samverkan med berörda parter inom ramen för nämndens grunduppdrag när det gäller att förebygga och bekämpa normbrytande beteende och ungdomsbrottslighet. 	<p>Nämnden har under 2023 fortsatt arbeta med befintliga metoder för att förebygga kriminalitet, men har också genomfört åtgärder i syfte att utveckla nya metoder och arbetssätt. För att förebygga grovt våld har Group Violence Intervention (GVI) implementerats.</p> <p>Nämndens arbete mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål förstärktes under året med tre tjänster, två inom avdelning Vuxen och en inom avdelning Barn och ungdom myndighet. Vid socialnämndens sammanträde i december fattades beslut om vissa förändringar i arbetssätt inom avdelning Vuxen. Nexus nuvarande verksamhetsuppdrag förändrades och vidgades genom att införa en lågtröskelverksamhet där möjligheten till råd- och stödsamtal via chatt och möjlighet till anonymitet ska bidra till att nå svårmotiverade målgrupper. Det rör sig främst om yngre personer och personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Målgrupper som i dag är svåra att etablera kontakt med. I stället för att arbeta med specialiserade team stärker Nexus upp med en mottagningsfunktion, med högre bemanning, ökad tillgänglighet och minskad sårbarhet. Förändringen innebär att det inte kommer finnas ett renodlat team för prostitution och människohandel men att arbetet gentemot målgruppen fortsätter vara i fokus och i fortsatt nära samarbete med myndighet barn och unga.</p> <p>I arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck spetsas kompetensen ytterligare bland de socialsekreterare som arbetar med målgruppen, bland annat genom utbildningar och genom att delta vid konferenser. Nämnden har också informerat om hedersrelaterat våld och förtryck vid skolor och vid temadagen Trygghet i Gottsunda.</p> <p>Avdelning Vuxen har rekryterat en projektledare i det länsövergripande arbetet för att göra vägen till stadigvarande boende kortare för våldsutsatta.</p> <p>Samordningsansvaret för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck övergick till kommunstyrelsen vid årsskiftet 2023-2024. Därmed överlämnas också ansvaret för att slutföra handlingsplanerna till kommunstyrelsen.</p> <p>I arbetet mot ungdomskriminalitet är Socialnämnden en aktiv i part i samverkansmodellen SSPF (Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid), samtidigt som den stärker samverkan med andra nämnder och tillsammans med Kommunledningskontoret analysera var resurser och åtgärder ger störst effekt via verktyget Embrace.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
22: Förebygg och bryt segregationen och skapa förutsättningar för fler bostäder med låg boendekostnad	Färdig	<p>> Genom förstärkt kunskapsuppbyggnad identifiera effektiva insatser för att främja jämlika livsvillkor samt förebygga och bryta segregation tillsammans med andra berörda parter.</p> <p>> Implementera Bostad först.</p> <p>> Utredda hur nämnden kan utveckla uppsökande arbete bland hemlösa.</p>	<p>Nämnden representeras i kommunstyrelsen arbetsgrupp som söker effektiva sätt för nämnder och bolag att förhindra och bryta segregationen, samt att undersöka hur dessa samspelar med varandra.</p> <p>Under 2023 har Bostad först implementerats, tillsammans med Stadsmissionen, Fastighetsstaben, Arbetsmarknadsnämnden samt Uppsalahem. De första boende har flyttat in i sina lägenheter under hösten 2023.</p> <p>Nämnden har också inrättat ett team om sju medarbetare som särskilt inriktat mot långvarigt bostadslösa. Teamets uppdrag är främst att informera om det stöd som nämnden erbjuder, men också att inhämta en uppdaterad bild av problemets omfattning och karaktär.</p>
23. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.	Färdig	<p>> Genomföra åtgärder som bidrar till att stärka demokratin och öka tilliten till socialtjänsten.</p>	<p>För att nämnden effektivt ska kunna genomföra sitt grunduppdrag krävs ett mått av tillit och förtroende för socialtjänsten. Påverkanskampanjer mot socialtjänsten, tillsammans med otillräcklig information om nämndens uppdrag och metoder, riskerar att leda till att nämnden inte når personer i behov av stöd, eller att nämnden motarbetas i det stöd den erbjuder.</p> <p>För att nå ut med information till invånarna, även de som har ett svagt förtroende för socialtjänsten, har nämnden sett över sin kommunikation samt rekryterat samhällsväglare och kulturtolkar. Utöver detta har nämnden förstärkt ungdomsjouren, har etablerat närvaro genom socialarbetare i skolan, samt implementerar Barnsäkert, i samarbete med Region Uppsala (som erbjuder alla nyblivna föräldrar stöd i föräldrarollen).</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
<p>24: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.</p>	<p>Färdig</p>	<p>> Genomföra kompetenshöjande insatser i suicidprevention. > Utveckla nämndens arbete inom ramen för vård i samverkan (ViS).</p>	<p>Att motverka psykisk ohälsa och möta de drabbade är en del av nämndens kärnuppdrag. Att socialtjänsten har närvaro på rätt platser bedöms vara en nyckel i att förebygga och att gå in med tidiga insatser. För att ge rätt stöd till målgrupper med psykisk ohälsa arbetar nämnden med att förfina metoder, utbilda handläggare, och ytterligare stärka samverkan med regionen. Nämnden arbetar aktivt med att implementera SPIS. SPIS används när ordinarie samverkan inte varit framgångsrik och individen har behov som behöver hanteras gemensamt. Då fungerar SPIS som en strukturerad metod för att fördela ansvarsfrågan och erbjuda individen samordnat stöd. Nämnden höjer och säkrar kompetensen inom suicidprevention genom att erbjuda den skraddarsydda utbildningen Psyk-e-bas. För socialarbetare är detta en obligatorisk del av introduktionen.</p> <p>Socialnämnden arbetar också i enlighet med aktuell ViS-riktlinje riktlinje "Händelseanalys i samverkan vid suicid hos barn under 18 år", vilket innebär att nämnden genomför en händelseanalys tillsammans med andra berörda förvaltningar samt Regionens barn- och ungdomspsykiatri. Syftet med analyserna och den gemensamma återrapporteringen är dels ett gemensamt lärande och att upptäcka eventuella brister på systemnivå för att i förlängningen kunna åtgärda dessa och förfina arbetssätt, så att riskerna för suicid minimeras. Socialnämnden är representerad i Redaktionsrådet, vilket ansvarar för framtagande och revidering av samtliga ViS-dokument, alltså länsövergripande och i vissa fall också lokala styrdokument (överenskommelser, riktlinjer och rutiner). För att det interna arbetet med att ta fram och implementera ViS-dokument ska bli så effektivt som möjligt har ett forum upprättats, där förvaltningens avdelningschefer och strategiskt stöd ingår.</p>
<p>25. Utveckla samverkan för att säkerställa rätt insatser till barn och unga i behov av stöd.</p>	<p>Färdig</p>	<p>> Fortsatt samverkan med berörda nämnder, inom ramen för samverkansuppdraget, så att barn och ungdomar med omfattande behov får sammanhållet stöd och kan vara delaktiga i utformandet av de insatser de behöver.</p>	<p>Socialnämnden har kontinuerlig dialog med övriga nämnder inom samverkansuppdraget, och samverkan har fortgått och utvecklats under 2023. Utöver den strukturella samverkan tillämpar Socialnämnden verktyg som SIP (Samordnad Individuell Planering) och SPIS, en metod för Samordnad Planering av Insatser och Stöd.</p> <p>Avdelning Barn och ungdom insats ser fortsatt behov av förstärkt samordning och tydligare ansvarsfördelning så att brukare inte hamnar mellan stolarna – särskilt i ärenden där brukaren är aktuell för insatser inom både SoL och LSS.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar, uppdrag med åtgärder
27. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.	Färdig	<p>> Utveckla nämndens krisberedskap så att nämnden kan säkerställa stöd och insatser till invånarna även vid samhällsstörningar.</p> <p>> Genomföra åtgärder så att nämnden har förutsättningar att säkerställa kontinuitet i verksamheterna vid höjd beredskap.</p>	<p>Nämnden arbetar med åtgärder för att ytterligare höja sin krisberedskap genom att förfina och sprida rutiner och organisationsstruktur i händelse av krig. Nämnden har under hösten 2023 överlämnat förslag på krigsorganisation till kommunstyrelsen.</p> <p>Ett exempel på hur nämnden kontrollerat sin kontinuitet och leverans inom grunduppdraget i händelse av kris är den inventering av verksamhetens HVB-hem, inom avdelning Barn och ungdom insats, där det säkerställdes att tillräcklig mat och utrustning för att hantera minst ett par dagars avbrott.</p> <p>Under hösten 2023 genomfördes också en praktisk krisövning, med stöd av en extern konsult.</p>

Tillkommande uppdrag och särskild rapportering

Följande tabell redovisar den rapportering som föreslås i verksamhetsplanens tillkommande uppdrag

Tillkommande uppdrag:

Uppdrag	Status	Kommentar, tillkommande uppdrag
KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.	Färdig	Nämnden har reviderat krisledningsplanen, samt deltar i det kommunövergripande arbetet kring krigsorganisation och reservkraftsstrategier. Under 2022 genomfördes en nödvattenövning, och under 2023 genomfördes en praktisk krisövning med stöd av extern konsult.
KS-BESLUT: Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut	Färdig	Socialnämnden har under 2023 genomfört övningar med stöd av konsult. Arbeta har också pågått för att säkerställa att de reservrutiner som beskriver analoga arbetsätt är aktuella och fysiskt tillgängliga. Inom avdelning Barn och ungdom insats säkerställs också att dokumentation som är nödvändig för en säker vård vid boenden i intern regi finns tillgänglig i analogt format, exempelvis brukares medicinlistor. Nämnden har för avsikt att ta fram en övningsplan för att ytterligare strukturera beredskapsarbetet.

Särskild rapportering

Avseende nämndens arbete med synpunktshantering

Fråga	Svar, särskild rapportering
<p>Har verksamheten gått in i eller har för avsikt att gå in i det kommungemensamma verktyget Digitalt stöd för medborgarärenden (synpunktshantering)? Om inte, finns annan digital lösning och i så fall vilken? Om det finns en digital lösning, hur stor grad täcker/ansvärs det digitala verktyget av hela er verksamhet?</p>	<p>Ja, Socialnämndens verksamheter planerar att implementera det kommungemensamma systemet för synpunktshantering under våren 2024</p> <p>Kvalitetsutvecklare har varit med i projektgruppen för utvecklandet av systemet.</p>
<p>Följer ni upp totalt antal inkomna synpunkter och hur många som leder förändring/förbättring av verksamheten?</p>	<p>Ja, trenderna bland inkomna synpunkter följs upp på årsbasis, utöver hanteringen av respektive synpunkt.</p> <p>Med det system som använts under 2023 finns dock begränsningar i möjligheten att göra en djupare analys, inte minst utifrån att en stor del av synpunkterna berör upplevelser kopplat till handläggningen av sitt individärende. Förvaltningen bedömer dock att möjligheterna till uppföljning av verksamhetsutveckling utifrån synpunkterna kommer att förbättras med införandet av det kommungemensamma synpunktshanteringssystemet.</p>
<p>Hur har verksamheten förbättrats genom att ta emot synpunkter från invånare och intressenter? Beskriv 1-2 områden där inkomna synpunkter lett till förändring/förbättring.</p>	<p>Synpunkter har föranlett förbättringar av information kring Socialnämndens verksamheter på uppsala.se</p> <p>Utifrån synpunkter har vikten av tydlighet i kommunikationen med nämndens brukare blivit särskilt tydlig. Visserligen har nämnden sedan tidigare eftersträvat en rättssäker, tydlig och professionell kommunikation - såväl i det enskilda ärendet så som mer generellt, men återkoppling om formuleringar som väcker missförstånd är ett välkommet verktyg i förbättringsarbetet.</p>

Socialförvaltningen

Bilaga till tjänsteskrivelse

Handläggare:

Magnus Tibbing

Bilaga 2, Uppföljning av internkontrollplan 2023

I bilagan sammanställs uppföljning av internkontroll per december. Sammanställningen innehåller:

- kontrollområde för respektive kontrollmoment
- beskrivning av risken som kontrollen avser stävja
- beskrivning av kontrollmomentet
- beskrivning av kontrollmetoden
- en sammanvägd bedömning av kontrollresultat för respektive kontrolltillfälle (per april, augusti, samt december)
- kommentar som beskriver genomförande av kontroller och överväganden i bedömning av kontrollresultat

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och volym	April	Augusti	December	Kommentar
Efterlevnad av regler, policyer och beslut	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Att beslut fattas av annan än delegat kan leda till förtroendeskada, äventyrad rättssäkerhet samt ekonomiska konsekvenser.	Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning. 1. Att beslut fattas av utsedd delegat. 2. Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid.	Ett stickprov om 5 ärenden tas fram ur diariet. Stickproven ska gälla ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation. De valda besluten jämförs mot delegationslistor.	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Vid samtliga kontrolltillfällen har delegationsbeslut anmälts i skälig tid och fattats av utsedda delegater.
Finansiell kontroll	Om upphandlingspolicyn inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Risk för att bryta mot LOU.	Direktupphandlingar görs i enlighet med kommunens upphandlingspolicy.	Stickprov på tio köp/placeringar och tillhörande förfrågningsunderlag.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	Kontrollen har inte visat på avsteg från kommunens upphandlingspolicy.
Finansiell kontroll	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Att beslut fattas av annan än delegat kan leda till förtroendeskada, äventyrad rättssäkerhet samt ekonomiska konsekvenser.	Kontroll att beslut är fattat inom ramen för gällande delegationsordning i fall där beslutet omfattar köp av verksamhet eller arvodering till uppdragstagare.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Samtliga kontrollerade beslut har varit fattade av behörig delegat.
Finansiell kontroll	På grund av t.ex. bristande rutiner eller oegentligheter beviljar kommunen medel till verksamheter som inte är berättigade till medel eller till sådana som inte är effektiva eller ändamålsenliga. Mottagande organisationer kan också använda bidrag till andra ändamål än vad som framgår av beviljad ansökan. Detta leder till felaktig användning av kommunens medel och till lägre förtroende för kommunen.	Kontroll av att utbetalningar av bidrag till organisationer (t.ex. föreningar) går rätt till. Stickprov genomförs av att organisationen redovisat tilldelade medel på det sätt nämnden bestämt och av att bidraget använts i enlighet med beviljad ansökan.	Stickprov bland tilldelade föreningsbidrag, att relevanta riktlinjer och/eller rutiner efterlevts.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	Delårsuppföljning har genomförts i samband med ansökan om nya bidrag samt i samband med uppföljning inom stabens budget/prognosarbete. Inga avvikelser har framkommit.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och volym	April	Augusti	December	Kommentar
Finansiell kontroll	Om avropsordningen inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Brott mot LOU.	Kontroll av om avropsordningen följs för befintliga ramavtal.	Stickprov på tio köp/placeringar där avsteg från avropsordningen gjorts.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Samtliga kontrollerade avsteg från avropsordningen hade motiverats med giltiga skäl.
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Kontroll att arvode till uppdragstagare utbetalas i enlighet med förvaltningens riktlinjer	Stickprov minst 20 ärenden som erhållit arvode, avseende att ersättning utgår enligt riktlinjer för ersättningsnivåer samt att arvodet utbetalas till rätt person	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Under 2023 har 60 ärenden kontrollerats. Respektive ärende har kontrollerats inom 6 områden, exempelvis att det är korrekt registrerat, att arvodet är korrekt, att avtal med uppdragstagaren finns, och så vidare. Sammanlagt har alltså 360 kontroller genomförts för dessa 60 ärenden. Totalt har 95 % av de kontrollerna varit utan anmärkning. I de 5 % av kontrollerna med avsteg från riktlinjerna, avser det huvudsakligen felaktig registrering i verksamhets- eller lönesystemet. Trots avstegen bedöms kontrollmomenten inte föranleda någon anmärkning, i och med att avstegen är få och av en karaktär som inte bedöms medföra allvarliga risker.
Finansiell kontroll	Om förvaltningens köp av huvudverksamhet sker utanför ramarna för avtalen med leverantörerna kan det medföra ekonomiska konsekvenser och leda till förtroendeskada	Kontroll att verksamhetskostnader vid köp av huvudverksamhet sker enligt avtal och har korrekta fakturaunderlag	Stickprov om minst 20 fakturor avseende korrekt specifikation, belopp, samt att kostnaden stämmer per ett giltigt avtal	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	De kontrollerade köpen av huvudverksamhet visade inte på avsteg från gällande avtal eller rutiner kring fakturahantering.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och volym	April	Augusti	December	Kommentar
Finansiell kontroll	Nämnden identifierar och/eller återsöker inte de statsbidrag kommunen har rätt till vilket gör att kommunen går miste om stora belopp.	Kontroll av att återsökningsbara statsbidrag sökts i rätt tid och beviljats.	Kontroll av återsökningsunderlag och att medel/pengar kommit till kommunen.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	Återsökningen bedöms ha skett i rätt tid och ha skett på rätt grunder. I vissa fall har nämnden inte erhållit beviljade medel från Migrationsverket med motiveringen att Migrationsverket har brist på medel att fördela. Även om den totala återsökningen för 2023, och sannolikt för 2024, avser betydligt mindre belopp jämfört med åren efter flyktingkrisen noteras vikten av arbetet för att säkerställa att återsökning sker i samtliga ärenden där det är aktuellt. Detta uppnås genom korrekt registrering, vilket förutsätter chefernas engagemang och förankring av rutiner.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och volym	April	Augusti	December	Kommentar
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Om kommunens policy för representation inte upprätthålls riskerar det att orsaka förtroendeskada	Kontroll att förvaltningens representationskostnader följer kommunens policy och har korrekta verifikat	Stickprov om tio fakturor	Mindre anmärkning	Mindre anmärkning	Mindre anmärkning	<p>Vid kontrolltillfällena har ett par avsteg från kommunens policy om representationskostnader eller fakturahantering gjorts.</p> <p>I samband med hantering av representationsfakturor ska underlag så som deltagarlista, syfte och program biläggas fakturan, och fakturan får inte attesteras av en deltagare. Det vanligaste avsteget som framkommit är att dessa underlag inte varit kompletta, eller att fakturan inte eskalerats till överordnad attestant när ordinarie tagit del av representationen. Dessa avsteg har dock fångats i kommunens ordinarie kontroller före betalning, och har varit korrekta i sak.</p> <p>Kontrollerna föranleder en mindre anmärkning. Vissa brister i efterlevnad av representationspolicyn kan konstateras, men avstegen bedöms sakna uppsåt och avser förhållandevis små belopp.</p>
Kontroller av system och rutiner	Det går inte att hitta handlingar och följa ett ärende vilket försvårar för insyn och eget arbete.	Kontroll av att handlingar registreras enligt regelverket och är sökbara.	Stickprov om cirka 15 handlingar. Kontroll av handlingar på webben. Finns något som är sekretessbelagt (i namnet), personuppgifter utifrån GDPR (i namnet), obegripligt/otillräckligt som namn, överensstämmande med innehåll?	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och volym	April	Augusti	December	Kommentar
Kontroller av system och rutiner	Handlingar diarieförs inte korrekt. Det går därför inte att hitta handlingar eller att följa ärenden och beslut vilket försvårar både för kommunens interna arbete och för allmänhetens insyn.	Kontroll av att ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd.	Uppföljning och analys av hur andelen öppna ärenden utvecklas över tid. Antalet öppnade och stängda ärenden tar normalt ut sig över tid. De flesta ärenden brukar stängas inom ett år. Nu jämfört nästa motsvarande tidpunkt föregående år.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	
Kontroller av system och rutiner	Brister i dokumentationen kan medföra att beslut fattas på ett otillräckligt eller felaktigt underlag, vilket kan leda till att medborgarna får fel insatser eller inga insatser beviljade.	Att handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling har dokumenterats. Dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Det framgår av bestämmelserna i 11 kap. 5 § SoL.	Granskning av social dokumentation genom att stickprov av ärenden, vilka kontrolleras utifrån en kvalitetschecklista.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Dokumentation har kontrollerats avseende förhandsbedömningar, utredningar samt beslut. Sammantaget bedöms kontrollerna inte föranleda en anmärkning, men att det finns skäl att fortsatt informera om vad som behöver dokumenteras och hur ingående dokumentationen bör vara.
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genom loggningskontroll av användare i verksamhetssystemet	Stickprov av användare, minst 10 %	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Utan anmärkning	165 användare har kontrollerats under 2023.
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genom loggningskontroll av ärenden i verksamhetssystemet	Stickprov av ärenden, minst 10 %	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Per december 2023 har 2 610 ärenden kontrollerats. I de kontrollerade ärendena har ingen åtkomst som bryter den interna sekretessen framkommit.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och volym	April	Augusti	December	Kommentar
Kontroller av system och rutiner	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att delegations- och arbetsordning uttrycker ett mandat och ansvar som stödjer en ändamålsenlig informationshantering. Kontrollera att informationstillgångarna är inventerade genom att följande är genomfört: - informationshanteringsplanen är beslutad, kommunicerad och hålls aktuell, samt att - artikel 30-registret över personuppgiftsbehandlingar är upprättat och hålls aktuellt.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	Kontrollen har visat att dessa dokument är ändamålsenliga. Kontrollen visar även på ett löpande och väl fungerande arbete med att anpassa dem efter aktuella behov.
Kontroller av system och rutiner	Brister i kunskap, rutiner och system riskerar felaktig hantering av lön och ersättningar. Felaktiga löner är negativt ur arbetsgivarperspektivet då medarbetare får minskat förtroende för kommunen som arbetsgivare. Dessutom uppstår merkostnader för extrautbetalningar, felaktiga löneskulder och merarbete för både chefer och medarbetare inom löneservice.	Säkerställa att förvaltningen har rutiner och kompetens för att stödja att chefernas ansvar i löneprocessen, från rätt indata till korrekt utbetalad lön, fungerar korrekt.	HR-chef säkerställer att förvaltningens chefer har kompetens och följer rutiner avseende löneprocessen.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	Kontrollpunkter gäller hela kedjan från anställning (Asta) till bemanningsplanering och schemaläggning, hantering av frånvaro till attestering av utanordningslistan. Ansvaret för utbildning och uppföljning av chefernas ansvar i löneprocessen åligger Löneservice. Kontrollen har inte visat på ett behov av utökad stöd till cheferna i detta.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och volym	April	Augusti	December	Kommentar
Kontroller av system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag (från t.ex. riskanalys, kontinuitetshantering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar. Kontrollera att rutiner och planer är testade och utvärderade.	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	<i>Ej kontrolltillfälle</i>	Utan anmärkning	Nämnden har genomfört en krisövning, och utveckling av krisledning har fortgått. Nämnden deltar också i det kommungemensamma arbetet med bland krigsorganisation. Manuella rutiner i händelse av elavbrott eller driftstörning i verksamhetssystemet är implementerade, men ett behov att vidareutveckla rutinerna vid störningar i telefoninätet har noterats.
Verksamhetskontroller	Den enskilde riskerar att inte få den hjälp och det stöd den behöver. Nämndens resurser riskerar att inte användas effektivt.	Individutskottet kontrollerar ärenden gällande: - beslut att inte inleda utredning - beslut att avsluta utredning utan åtgärd.	Inför varje ordinarie individutskott tar justeraren i individutskotten ett stickprov om minst tre ärenden. Genomförd kontroll redovisas månadsvis i protokollen för individutskotten och sammanställs per delår i april och bokslut vid uppföljning av internkontrollplan. Enhetschefer redogör för stickproven av ärenden och bistår individutskotten i kontrollen.	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Utan anmärkning	Individutskottets granskningar har inte föranlett några anmärkningar. Vid en kontroll uppmärksammades ett ärende där felaktigt beslutsdatum registrerats.

Socialnämnden
Rapport

Datum:
2024-02-01

Diarienummer:
SCN-2024-00078-1

Handläggare:
Magnus Tibbing, Magnus Bergmark

Socialnämndens sammanställda analys inför Uppsala kommuns årsredovisning

Viktiga händelser under året

- **Aktiverande och utveckling av krisstöd**

Socialnämnden ansvarar för Uppsala kommuns krisstöd det bemannas av medarbetare som har beredskap dygnet runt, året runt. Krisstödet är ett komplement till kommunens ordinarie verksamheter och kan aktiveras vid kriser, olyckor och andra oväntade händelser. Under 2023 har krisstödet aktiverats vid flera tillfällen. Ibland samband med bränder men även vid våldsrelaterade händelser som drabbat kommunen och kommuninvånarna. Krisstödet syftar till att samordna insatser med andra huvudmän och att ge stöd till drabbade människor i det akuta skedet. Arbete pågår för att utveckla och förbättra ett mer långsiktigt stöd till drabbade vilket visat sig behövas, inte minst efter höstens våldsdåd.
- **Kraftsamling för att motverka kriminalitet och minska gängvåld.**

I november beslutade kommunfullmäktige om en extra satsning för att motverka kriminalitet och gängvåld. Anledningen är den senaste tidens våldsupptrappning som drabbat många delar av landet. Kommunstyrelsen har tagit beslut om att prioritera fyra verksamhetsområden:

 - Team för ungdomar placerade utanför det egna hemmet,
 - Stöd för ungdomar 13–17 år som vill lämna kriminalitet,
 - Utökad arbete på familjecentraler,
 - Aktiviteter för meningsfull fritid.
- **Bostad först**

I syfte att skapa boendelösningar som på kort och lång sikt minskar hemlösheten har nämnden implementerat modellen Bostad först, tillsammans med Stadsmissionen, Arbetsmarknadsnämnden, Fastighetsstaben och Uppsalahem. Intresset är stort, och de första hushållen flyttade in under slutet av 2023.

- **Kompetens- och befogenhetstrappa**

För ett år sedan infördes en kompetens och befogenhetstrappa för myndighetsutövande socialsekreterare inom avdelning barn- och ungdom myndighet. Satsningen har resulterat i en halvering av antalet vakanser och färre uppsägningar. Behovet av inhyrd personal har också minskat. Införandet har även medfört ett förändrat arbetssätt för att öka socialsekreterarnas självständighet. Ett fokusområde inom arbetsmiljön har varit att minska upprepad korttidsfrånvaro. Projektet har kallats Hälsofokus och vid uppföljning i november så ser vi en minskad upprepad korttidsfrånvaro. Under 2023 har grunden lagts för att bredda kompetens- och befogenhetstrappan till att omfatta familjehemssekreterare inom barn- och ungdomsvården, samt för ett införande inom avdelning vuxen.
- **Team för digitaliseringsarbete**

Digitalisering av arbetsprocesser, som ofta åtföljs av innovation och effektivisering, medför ofta minskad administration och därmed mer tid och resurser åt kärnuppdraget. För att främja digitaliseringsarbetet har nämnden inrättat ett digitaliseringsteam som leder och skapar förutsättningar för socialförvaltningens IT- och digitaliseringsarbete.
- **Upstart av samsjuklighetsprojekt och samsjuklighetsprocess**

Samsjuklighetsprojektet, som genomförs i samarbete med Vård- och omsorgsförvaltningen, syftar till att förbättra samverkan och att möta komplexa tidigare i utredningsprocessen. På så sätt minimeras risken att ansvarsfördelningen mellan aktörerna blir otydlig och att brukare inte får det stöd de behöver. Projektet fortgår 2024. Samsjuklighetsprocessen involverar också region Uppsala och har målbilden att göra vägen till vård kortare för brukare med samsjuklighetsproblematik. Arbetet har just inletts och fortsätter 2024.
- **Skjutningar och sprängningar – våldsvågen**

Under de senaste åren har Sverige sett ett fenomen där kriminella nätverk etablerat närvaro i såväl stora som små städer, inklusive i Uppsala. Utmärkande för nätverkskriminaliteten är utövandet av extraordinärt och urskillningslöst våld, och att nätverken omfattar barn i mycket låg ålder. År 2023 yttrade sig våldet i dödliga skjutningar och sprängningar, i en skala som aldrig tidigare setts. Mot denna bakgrund blir vikten av nämndens grunduppdrag särskilt tydlig. En del av uppdraget är reaktivt – att ge de drabbade stöd och att hjälpa såväl vuxna som barn ur destruktiva miljöer och beteende. En annan del av uppdraget är nämndens proaktiva arbete – att förebygga att destruktiva beteenden och miljöer uppstår, eller åtminstone ingripa innan de blir skadliga.

Nämnden har tagit sig an detta genom att säkerställa fortsatt leverans inom etablerade verksamheter, men också genom att utveckla och vidareutveckla arbetsmetoder och insatser.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	5	0	0	0
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	-2	-4	-2
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	218	10	17	10
Barn- och ungdomsvård	666	-21	-8	-10
Familjerätt och familjerådgivning	21	1	2	1
Flyktingmottagande	2	10	8	3
Övriga verksamheter	0	0	0	0
Nämnden totalt	912	-3	15	0

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Helårsprognos 202308
Investeringar	2	0	0	1

Socialnämnden hade ett underskott på 3 miljoner kronor för helår 2023. Avvikelsen motsvarar 0,4 procent av budgetramen (kommunbidraget) som var 912 miljoner kronor. Barn och ungdomsvårdens underskott var 23 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättning. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 10 miljoner kronor.

Nämnden hanterar ett stort antal ärenden och insatskostnaderna är högre än budget och föregående år både för barn och ungdomsvård och missbrukarvården. Verksamhet Flyktingmottagande har ett positivt resultat på 10 miljoner kronor och baseras på intäkter ifrån tidigare år, ersättningar har bokats upp med försiktighet tidigare år. Verksamhet Flyktingmottagande har också påverkats positivt av lägre volymer och en lägre kostnadsnivå, majoriteten av placeringar sker i familjehem för målgruppen.

Resultatet ligger inom det prognosspann som har lämnats vid årets prognoser i samband med delårsbokslut per mars och augusti. En anledning till avvikelsen på tre miljoner kronor är att Migrationsverket inte har betalat ut alla beviljade medel för återsökningar på insatser för nyanlända med uppehållstillstånd. Nämnden uppfyllde kriterierna för 6,7 miljoner kronor, men med hänvisning på medelsbrist utbetalades bara 2,0 miljoner kronor ut. Nämnden erhöll inte heller full ersättning ifrån Polismyndigheten för avhopparverksamhet, där ersättningen blev en miljon kronor lägre än prognosticerat.

Nämndens resultat har försämrats med 18 miljoner kronor jämfört med 2022. Kostnadsökningen beror till stor del på volymförändringar och dyra ärenden med komplexa behov under året. Det höga inflationsläget har påverkat nämndens resultat till viss del.

Måluppfyllelse

Socialnämnden har genomfört de uppdrag och åtgärder som fastställts i nämndens verksamhetsplan som bedöms bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

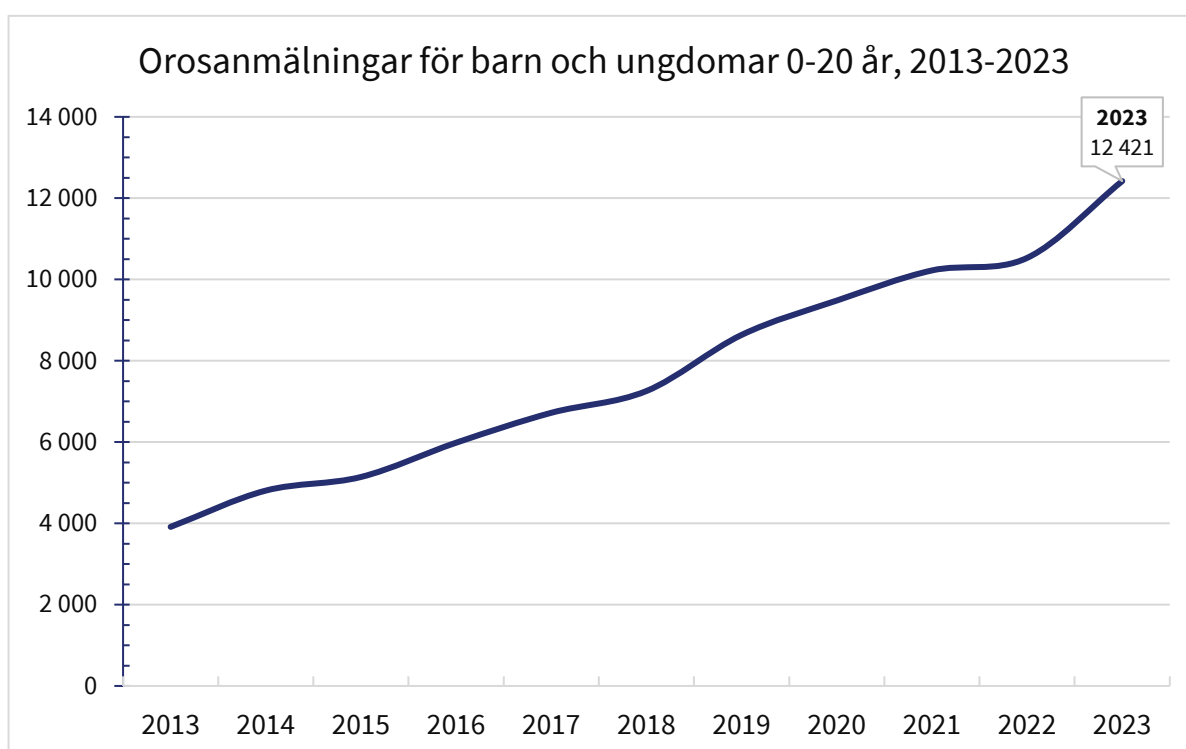
Arbetet inom ramarna för Mål och Budget och verksamhetsplan ger dock inte en komplett bild av nämndens bidrag till måluppfyllelse. Hur väl nämnden levererar inom ramarna för sitt grunduppdrag har också betydelse, och verksamhetsutveckling inom nämndens ansvarsområde sker också utanför verksamhetsplanen. Exempelvis bidrar ett väl utfört grunduppdrag till fokusmål 1, eftersom socialtjänsten är en del av värdfärden, och när grunduppdraget genomförs effektivt och med goda resultat så blir både värdfärden starkare och brukarnas upplevelse mer positiv. Nämndens grunduppdrag har dock särskilt stark koppling till fokusmål 4, om ett tryggt och jämlikt Uppsala. När socialnämnden är framgångsrika i att proaktivt förebygga otrygghet och ohälsa, samt att reaktivt ge rätt insatser där de ändå behövs, är det uppenbart hur det bidrar till ett tryggare Uppsala. Nämnden bidrar till jämlika förutsättningar för Uppsalas invånare genom att ge rätt stöd, rätt information samt hjälp att komma ur destruktiva miljöer eller beteenden.

Även om nämnden bedömer att arbetet den genomfört under 2023 har bidragit till måluppfyllelsen i väntad utsträckning så bör det noteras att det finns stor variation i bidragets storlek. Bidraget till måluppfyllelsen är betydligt mer blygsam inom fokusmål 2 och 3, som avser näringsliv och arbetstillfällen, respektive klimatomställning. Skälen till detta är att Socialnämnden verksamhetsområde har mindre koppling till näringslivet, bortsett från upphandling och dialog med externa leverantörer inom nämndens verksamhetsområde. Eftersom nämndens verksamheter är inom den sociala sektorn består nämndens klimatavtryck till största del av de lokaler och den utrustning som är nödvändig för verksamheten. Lokaler och inköp av varor sker nästan uteslutande inom ramarna för kommundemensamma avtal, vilket begränsar nämndens rådighet att ytterligare minska klimatavtrycket genom lokalanpassning eller att påverka vilka varor upphandlingarna omfattar. Nämndens huvudsakliga åtgärd under 2023 har därför bestått i en strävan att eliminera överflödigt energikonsumtion, och att fortsatt arbeta utifrån socialnämndens handlingsplan för miljö- och klimatarbete.

Utvecklingen av grunduppdraget över tid

Målgrupper och volymer

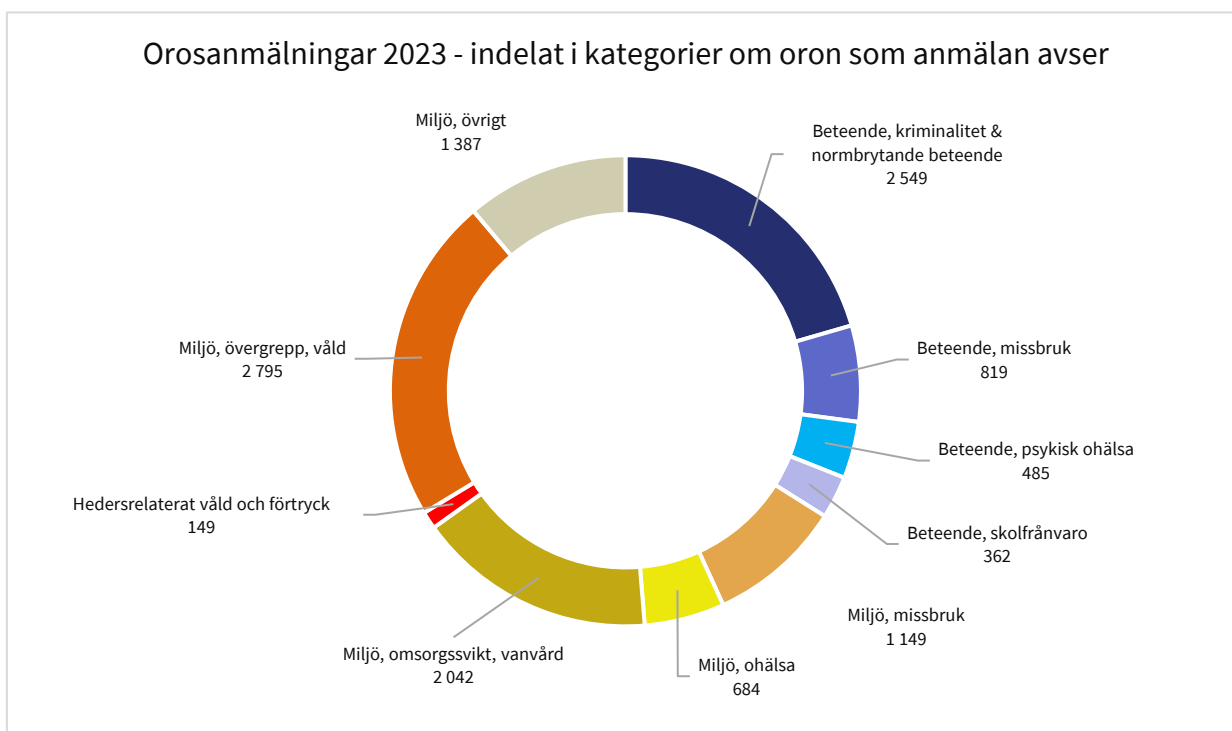
Inflödet av orosanmälningar avseende barn och ungdomar har kontinuerligt ökat. Jämfört med 2022 inkom 18 % fler anmälningar, en särskilt kraftig ökning som också ställt högre krav på resurser att utreda anmälningar såväl som att medföra ett större behov av insatser. Att fler orosanmälningar inkommit bedöms kunna förklaras av att nämnden i högre grad har fått ökad kännedom om individers problematiska miljöer och beteenden, men också på faktiskt ökad otrygghet med anledning av nätverkskriminalitet och våldsvågen. Kommunens trygghetssatsning har medfört att fler barn i riskzonen för kriminalitet har identifierats genom förstärkt samverkan mellan socialtjänst och polis.

Oron som avses i anmälningarna har inte markant förändrats jämfört med 2022. Något högre andel av anmälningar avser oro för barnets miljö, totalt 66 % av anmälningarna.

När oron avser barnets miljö är oro för våld i barnets miljö den vanligaste orsaken, följt av oro för bristande föräldraomsorg. För anmälningar där oron avser barnets beteende är den vanligaste orsaken att barnet uppvisar ett normbrytande eller kriminellt beteende.

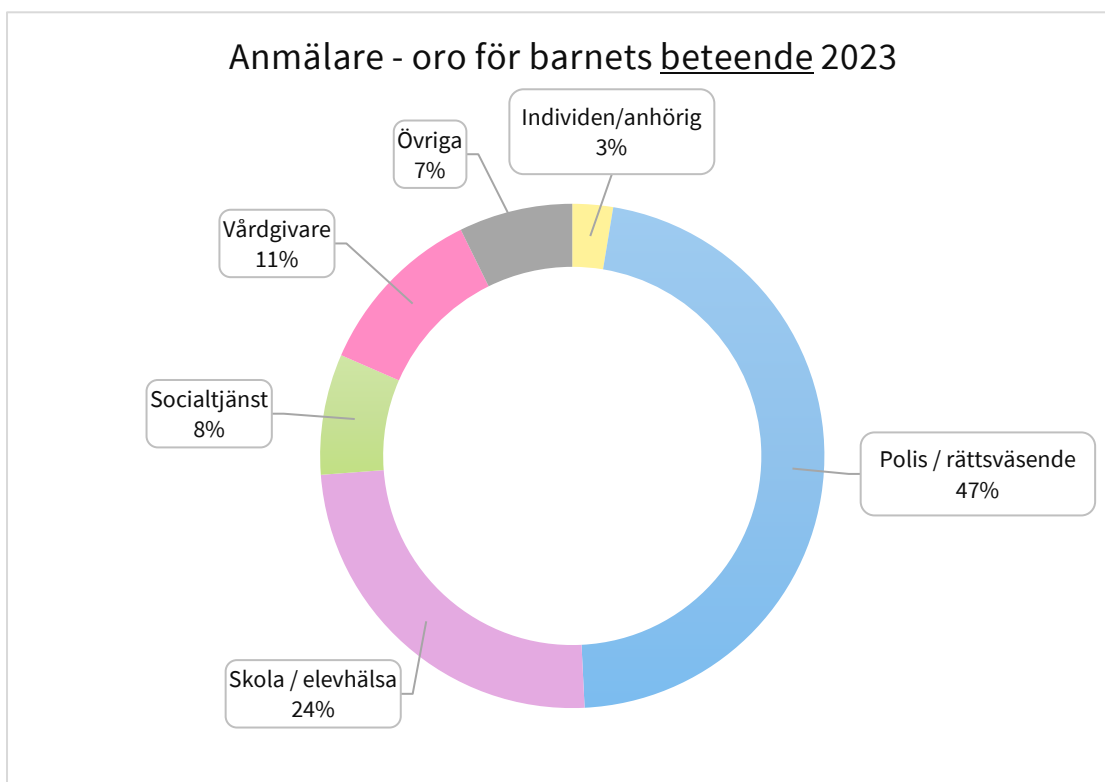
Diagrammet sammanställer orosanmälningar som inkommit under 2023. Orsakerna bakom anmälan har indelats i kategorier för att förenkla läsbarheten.

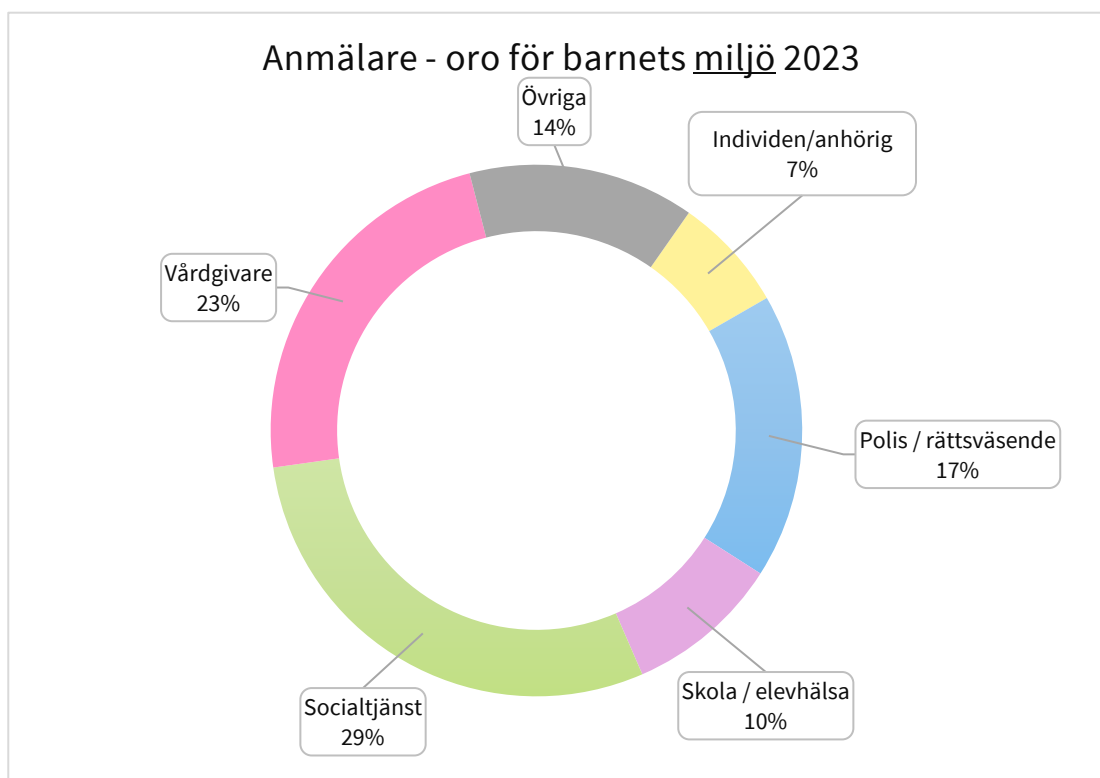
Orosanmälningar kan inkomma från allmänheten, men merparten inkommer från andra offentliga aktörer eller upprättas inom socialtjänsten. Jämfört med 2022 ser vi den största ökningen i anmälningar som upprättats av polisen följt av anmälningar som upprättats internt inom socialtjänsten.

Polisen står bakom flest anmälningar, totalt sett, och polisen står också bakom nästan hälften av alla anmälningar som avser oro för barnet beteende.

Diagrammet visar hur anmälare fördelar sig för de anmälningar som avser barnets beteende.

När oron avser barnets miljö är dock vanligast att anmälan inkommer från vårdgivare, inklusive tandvården.

Trots pågående konflikter har få ensamkommande barn anvisats till Uppsala under 2023.

Även inom avdelning vuxen har inflödet ökat, i jämfört med 2022. Ökningen avser anmälningar och ansökningar vilket har resulterat i fler inledda utredningar. Men avdelningen noterar också att det är fler som vänder sig till socialtjänsten för rådgivning och information. Avdelningen erfar också en fortsatt ökning av målgrupper med komplex problematik och omfattande vårdbehov. Målgruppen är förhållandevis liten, men ett stort och komplext vårdbehov gör både utredning och behandling resursintensivt. Samverkan med andra förvaltningar och med region Uppsala bedöms också vara centralt för en effektiv handläggning som uppnår behandlingsmålen.

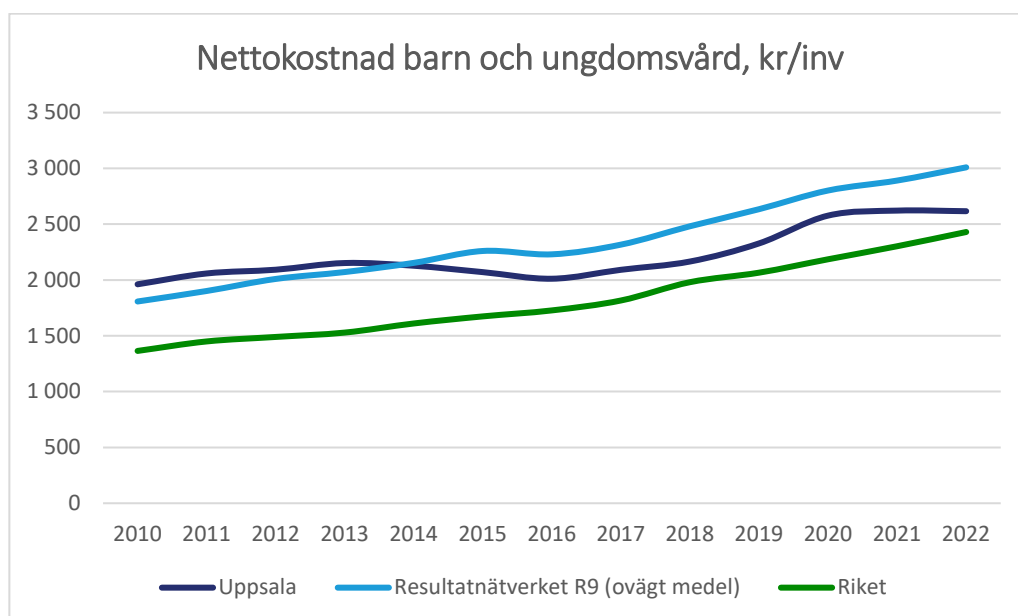
Volymökningen inom avdelning vuxen är dock inte jämnt fördelad över målgrupperna, exempelvis har behovet av skyddat boende minskat. Avdelningen har också uppnått målsättningen om färre vårddygn inom vårdformen HVB (Hem för Vård eller Boende) genom tidiga insatser och utökad öppenvård med snabb och träffsäker matchning mot brukarens vårdbehov.

För att effektivt och träffsäkert genomföra sitt grunduppdrag har nämnden fortsatt sitt arbete för att förstärka sin samverkan med andra aktörer och att implementera arbetssätt och insatser med evidensbaserad effektivitet. Nämnden har också fortsatt sitt interna kvalitetsarbete, bland annat genom systematisk uppföljning och kollegial granskning som 2023 särskilt fokuserade på barns delaktighet i utredningar och barnperspektiv i analys och bedömning.

Utveckling av kostnader

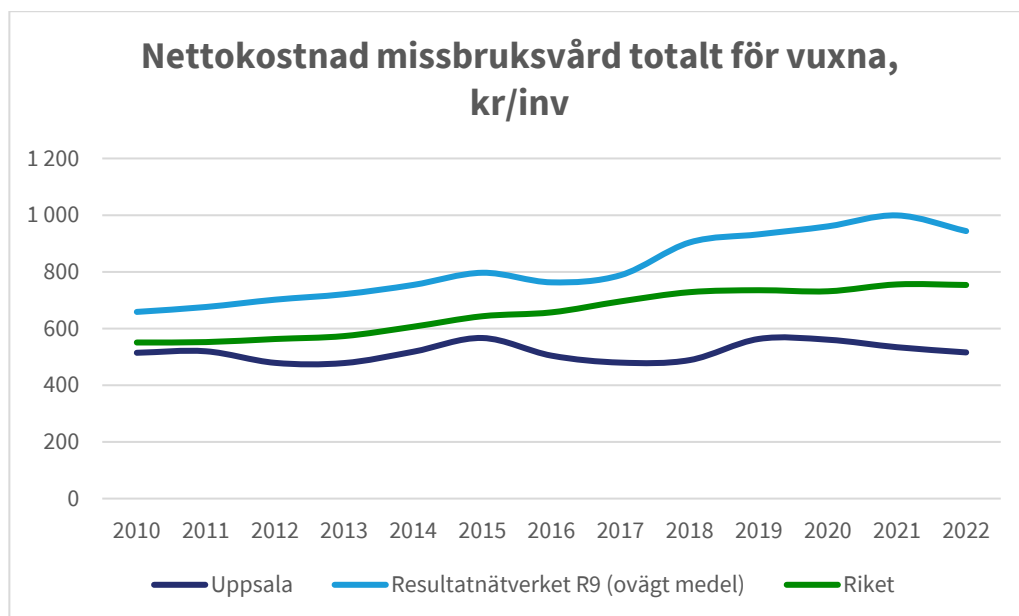
Barn och ungdomsvård

Kostnad för barn- och ungdomsvård fördelat per invånare, visar att Uppsala har bromsat upp de senare årens kostnadsökning och har haft en oförändrad nettokostnad per invånare de senaste två åren. Riket och nätverket R9 (som bedöms vara jämförbara kommuner med Uppsala) visar på fortsatta kostnadsökning även under 2022. Utifrån resultat 2023 förväntas nettokostnaden per invånare öka något, men trenden är att ökningen sker i lägre takt jämfört med riket och nätverket. De senaste åren visar att Uppsala har en högre genomsnittskostnad för barn och ungdomsvården än genomsnittet i riket, men lägre än genomsnittet i jämförelsekommunerna i nätverket R9.

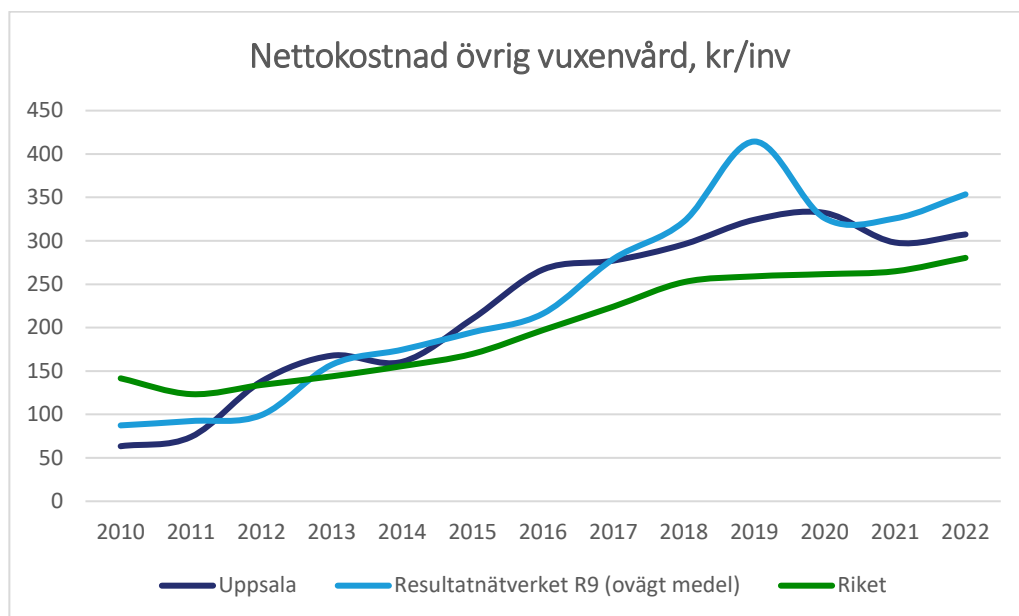

Vuxenvård

Vuxenvården delas in i områdena Missbrukarvård och övrig vuxenvård. När det gäller kostnadsutvecklingen för missbrukarvården så har Uppsala genomgående lägre nettokostnader än både riket och de jämförbara R9-kommunerna. Under 2022 minskade kostnaden ytterligare för Uppsala med 3 procent, nätverket R9 hade också lägre kostnader 2022 och kostnaden för Riket var oförändrat.

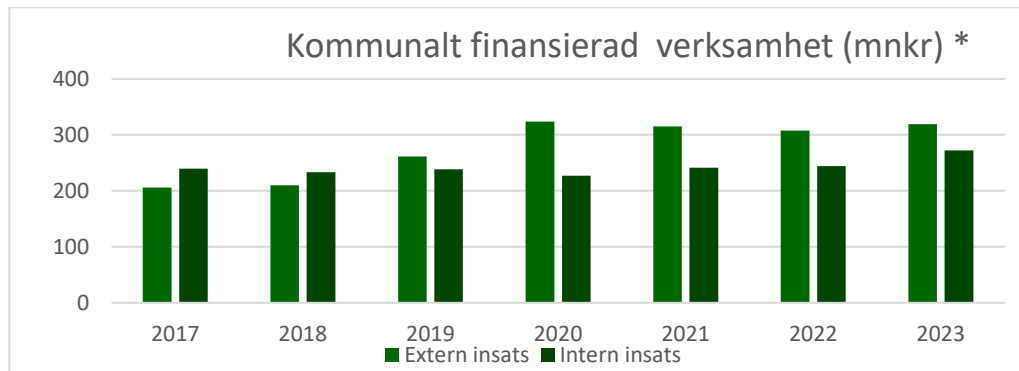

Övrig vuxenvård innefattar exempelvis bostadssociala kontrakt, våld i nära relationer och avhopparverksamhet. Kostnaden för övrig vuxenvård i Uppsala har varit i nivå med jämförbara kommuner, men är sedan 2018 lägre. Jämfört med riket är kostnaden i Uppsala något högre. Kostnaden per invånare ökade med 3 procent under 2022 jämfört med 2021 för Uppsala och 9 respektive 6 procent för nätverket R9 och riket.

Uppföljning av kommunalt finansierad verksamhet

Socialnämnden har insatser inom vård- och omsorgsområdet inom både extern och intern regi. Fördelningen de senaste sju åren har sett ut enligt följande:

*exkl. ensamkommande barn och unga

Andelen av den kommunalt finansierade verksamheten som utförs av privata utförare har från 2017 till 2022 förändrats från 46 procent till 54 procent. 2023 uppgick köp av privata utförare till 319 miljoner kronor, under 2022 uppgick köp av privata utförare till 308 miljoner kronor. Beloppen exkluderar köp av verksamhet gällande ensamkommande barn och unga som är finansierade av statliga medel. De största områden inom vilka nämnden gör köp av vård och omsorg är hem för vård eller boende (HVB), familjehemsvård, institutionsvård för unga och för vuxna missbrukare och öppenvårdsinsatser.

Nämnden har pågående ramavtal inom de stora inköpsområdena. Avtalet gällande HVB för barn och unga gäller till mars 2025. Avtalet för konsulentstött familjehemsvård är tecknat gäller till november 2025. Nämnden har ett nytt avtal gällande HVB för vuxna missbrukare från april 2024 som löper till och med mars 2026 och ramavtal för skyddat boende med dygnet-runt-stöd gäller till maj 2025. Avtal avseende stödboende för vuxna med missbruk löper till och med april 2026.

Socialnämnden har en beslutad plan för kontroll och uppföljning av privata utförare. Planen syftar till att tillgodose uppföljning och insyn i den verksamhet som lämnats över till privata utförare och uppdateras årligen. Uppföljningen är viktig för att säkerställa en god kvalitet för brukarna och för att säkerställa att utförare följer gällande avtal. Uppföljningen av privata utförare består av olika delar och nivåer; löpande uppföljning, händelsestyrd uppföljning samt särskild (planerad) uppföljning.

Framtida utmaningar

- **Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende.**
Med ny lagstiftning kommer skyddat boende att vara en tillståndspliktig verksamhet. Medföljande barn och kommer att få ett eget biståndsbeslut för skyddat boende. Det kommer införas nationella kvalitetskrav på boendeformen och högre krav att barn och unga tas om hand på ett professionellt sätt. Den nya lagstiftningen kan innebära ett ökat behov av personalresurser, förlänga utredningstider, och på sikt leda till högre insatskostnader.
- **Ekonomisk hållbarhet**
Nämndens ekonomiska förutsättningar har förbättrats men omställningsarbetet för att motverka kostnadsökningar och klara en långsiktigt hållbar ekonomi behöver fortsätta. Det handlar framför allt om att minska behoven av vård utanför eget hem och minska behoven av inhyrd personal.
- **Målgrupper med komplex problematik**
Målgrupperna som nämnden möter har större komplexitet, där sociala problem kombineras med psykiatriska diagnoser, funktionsnedsättning och neuropsykiatriska svårigheter.
- **Kompetensförsörjning**
Att rekrytera och behålla erfaren personal, i synnerhet socialsekreterare, kan komma att vara utmanande, trots de åtgärder nämnden vidtagit. En bristande kompetensförsörjning medför också högre belastning på befintlig personal.
- **Desinformation och otillåten påverkan**
Desinformation och otillåten påverkan har blivit ett växande problem i och med internationella påverkanskampanjer. Om nämnden inte kan nå ut med korrekt information om sitt uppdrag så uppstår en risk att invånare inte tar det stöd de behöver och har rätt till, eller att nämnden inte får kännedom om omständigheter där nämndens insatser är nödvändiga. En negativ syn på socialtjänstens roll höjer också risken för hot och våld mot nämndens medarbetare.
- **Ny socialtjänstlag**
En ny socialtjänstlag väntas träda i kraft under 2025. Beroende på hur lagen är utformad kan det påverka nämndens uppdrag och arbetsätt, och därmed nämndens kostnader. Att implementera den nya lagen i verksamheterna är också ett arbete som behöver genomföras utöver den ordinarie verksamheten.
- **Inflation leder till högre omkostnader**
Inflationen och de höga energikostnaderna medför direkta kostnader för nämnden och för nämndens verksamheter i egen regi. Vartefter avtal löper ut och nya upphandlingar genomförs finns en risk att kostnaden för köp av tjänster från externa leverantörer ökar.
- **Behandlingsmetoder för unga kriminella**
Målgruppen unga som riskerar att rekryteras till, eller som ingår i, kriminella nätverk kan fortsatt växa, om inte effektiva behandlingsmetoder identifieras. De behandlingar som finns uppnår i för låg grad behandlingsmålen, och återfallsfrekvensen för de som placeras i HVB eller SIS-institution är fortsatt hög.

Nämnd
SocialnämndenDatum:
2024-01-31Nämndbehandlad/nämndbehandlas:
2024-02-14Handläggare:
Magnus Bergmark

Version:

Bokslut 2023

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	5	0	0	0
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	-2	-4	-2
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	218	10	17	10
Barn- och ungdomsvård	666	-21	-8	-10
Familjerätt och familjerådgivning	21	1	2	1
Flyktningmottagande	2	10	8	3
Nämnden totalt	912	-3	15	0

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Helårsprognos 202308
Investeringar	2	0	0	1

Resultat per verksamhet

Socialnämnden hade ett underskott på 3 miljoner kronor för helår 2023. Avvikelsen motsvarar 0,4 procent av budgetramen (kommunbidraget) som var 912 miljoner kronor. Barn och ungdomsvårdens underskott var 23 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättning. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 10 miljoner kronor.

Nämnden hanterar ett stort antal ärenden och insatskostnaderna är högre än budget och föregående år både för barn och ungdomsvård och missbrukarvården. Verksamhet Flyktningmottagande har ett positivt resultat på 10 miljoner kronor och baseras på intäkter ifrån tidigare år, ersättningar har bokats upp med försiktighet tidigare år. Verksamhet Flyktningmottagande har också påverkats positivt av lägre volymer och en lägre kostnadsnivå, majoriteten av placeringar sker i familjehem för målgruppen.

Resultatet ligger inom det prognosspann som har lämnats vid årets prognoser i samband med delårsbokslut mars och augusti. En anledning till avvikelsen på tre miljoner kronor är att Migrationsverket inte har betalat ut alla beviljade medel för återsökningar på insatser för nyanlända med uppehållstillstånd. Nämnden uppfyllde kriterierna för 6,7 miljoner kronor, men med hänvisning på medelsbrist utbetalades bara 2,0 miljoner kronor ut. Nämnden erhöll inte heller full ersättning ifrån Polismyndigheten för avhoppar verksamhet, där ersättningen blev en miljon kronor lägre än prognosticerat.

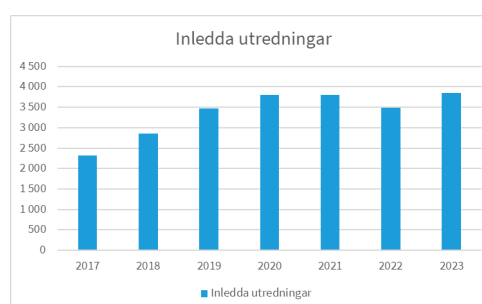
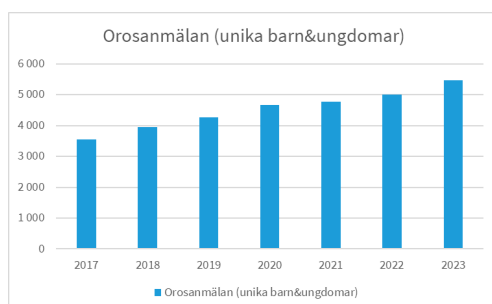
Nämndens resultat har försämrats med 18 miljoner kronor jämfört med 2022. Kostnadsökningen beror till stor del på volymförändringar och dyra ärenden med komplexa behov under året. Det höga inflationsläget har påverkat nämndens resultat till viss del.

Barn och ungdomsvård

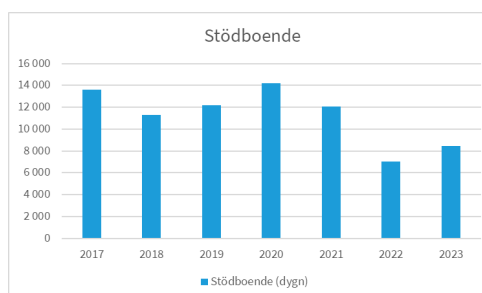
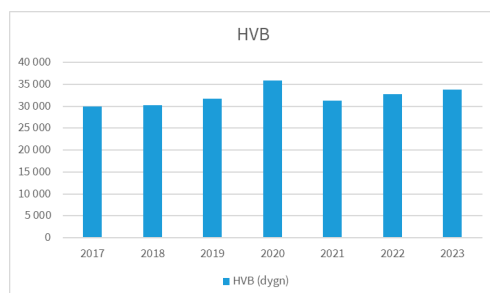
Barn och ungdomsvård, mnkr				
	Utfall 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
5731 HVB-vård barn och undom	-250	-227	-243	-221
5732 - Familjehemsvård barn och ungdom	-235	-226	-231	-214
5733 - Individuell behovsprövad öppenvård	-164	-172	-166	-161
5739 - Råd och stöd barn och ungdom	-37	-41	-37	-30
550 - Insatser enligt LSS	-2	0	-2	-4
Nettokostnad	-689	-666	-679	-630
Kommunbidrag	666	666	666	618
Resultat Barn och ungdomsvård	-23	0	-13	-12

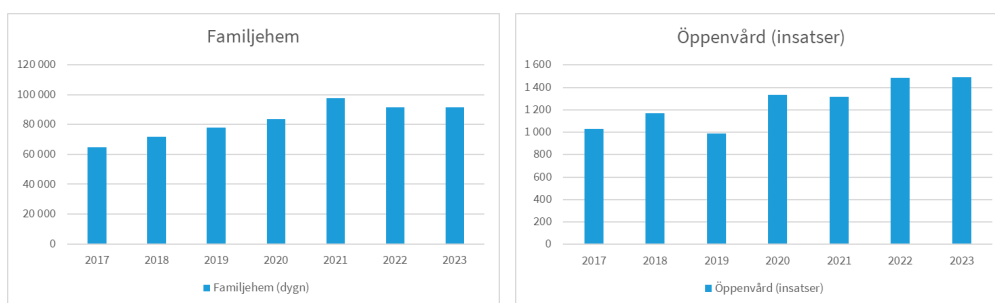
Barn och ungdomsvården har ett underskott på 23 miljoner kronor. Högre kostnader för vårdinsatser, högre kostnader för inhyrd personal och lägre ersättning ifrån Migrationsverket för återsökningar för nyanlända med uppehållstillstånd har genererat underskottet. Delar av verksamhetens underskott var beräknat, eftersom det finns en obalans i fördelningen av kommunbidraget mellan verksamhetskoderna.

Inkomna orosanmälningar har ökat under flera år. Under 2023 har antalet orosanmälningarna stigit med 9 procent jämfört med 2022 och antalet barn och unga som har registrerats med en orosanmälan var 5 464 under året. Antalet inledda utredningar har ökat med 10% jämfört med 2022 och var 3 843 för 2023.

Det höga inflödet av ärenden innebär att ett högt antal klienter har behov av vårdinsatser och placeringar. Volymökningen ligger dock inte i samma takt som inflödet. Under 2023 har behovet av att placera barn och ungdomar utanför hemmet varit 2 procent högre jämfört med 2022. Ett flertal placeringar beror på komplexa behov, ungdomar som tillhör målgruppen grovt kriminella, men även ungdomar med omfattande missbruk i kombination med funktionsnedsättningar. Kostnadsökningen beror både på volymökning komplexitet i ärenden.

Antalet dygn inom HVB har ökat med 3% jämfört med 2022, antalet dygn inom stödboende är 20 procent högre jämfört med 2022 och antalet dygn inom familjehemsvård är oförändrat jämfört med 2022. Antalet vårdnadsöverflyttar ingår inte i statistiken för familjehemsvård, men det var 51 st under 2023, vilket är något högre än tidigare år och påverkar kostnadsbilden utan att volymen ökar. Omräknat i helårs placeringar har 366 barn och ungdomar per dag varit placerade utanför hemmet under 2023. Antalet insatser inom öppenvård är oförändrat jämfört med 2002.

Insatskostnad: Barn och ungdom, mnkr			
	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
5731 - HVB-vård för barn och unga	-199	-188	-180
5732 - Familjehemsvård barn/ungdom	-153	-149	-144
5733 - Individuellt behovsprövad öppen vård barn och unga	-81	-81	-82
5739 - Råd och stöd barn och unga	-34	-38	-30
Alla verksamheter	-468	-456	-436

Insatskostnaden för Barn och ungdom är 468 miljoner kronor och är en negativ avvikelse jämfört med budget på 13 miljoner kronor. Den största kostnadsavvikelsen är på HVB placeringar.

Fortsatta omställningar och anpassningar i den egna regins öppenvård har lett till ett ökat utnyttjande av den egna regin och färre köp av externa vårdgivare. Ett ökat antal ärenden inom den egna öppenvården har varit kombinerade insatser familjebehandling och enskild behandling/stöd till ungdom, IHF och Perrongen. Även intensivt ungdomsstöd ökar, tex Ungdomscoach. Övriga öppenvårdsinsatser håller ett jämnt flöde och ryms inom den egna regin.

Ett fokusområde under året är att attrahera fler familjehem och öka andelen närståendeplaceringar. En del har varit att justera riktlinjerna gällande arvode i början av året för att attrahera fler till Uppsala kommun. Antalet egna familjehem har inte ökat nämnvärt. Antalet vårdnadsöverflyttningarna är fler under året, vilket ökar tryggheten för barnen som bor i dessa familjehem.

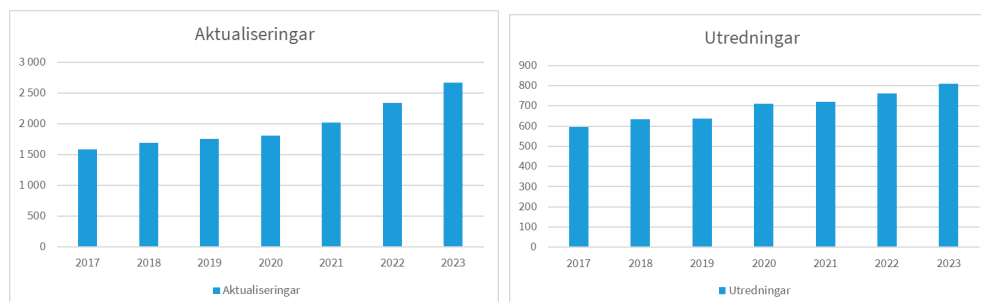
Arbete med att attrahera och behålla socialsekreterare har varit ett fortsatt fokusområde under året. Hög omsättning och behov av inhyrd personal har varit en utmaning under flera år. För att vända den trenden, så togs en kompetens och befogenhetstrappa fram under 2022. Den riktar sig till socialsekreterare som arbetar med myndighetsutövning gällande barn och ungdomar. Syftet är att tydliggöra ansvar och befogenheter samt karriärvägar och kompetensutveckling inom avdelningen BoU Myndighet. Till befogenhetstrappan kopplades en lönestruktur för att tydliggöra en löneutveckling. Kompetens och befogenhetstrappa infördes i samband med lönerevisionen under 2023. Färre medarbetare har sagt upp sig och fler erfarna kandidater har sökt vakanta tjänster. Med en ökad bemanning och minskat behov av att hyra in personal förväntas arbetsmiljön förbättras, kvalitén i handläggningen öka samt arbetsbelastningen minska. Minskad omsättning av personal innebär också att barnen och ungdomarna kommer få kontinuitet med sin handläggare.

Missbrukarvård och övrig vård för vuxna

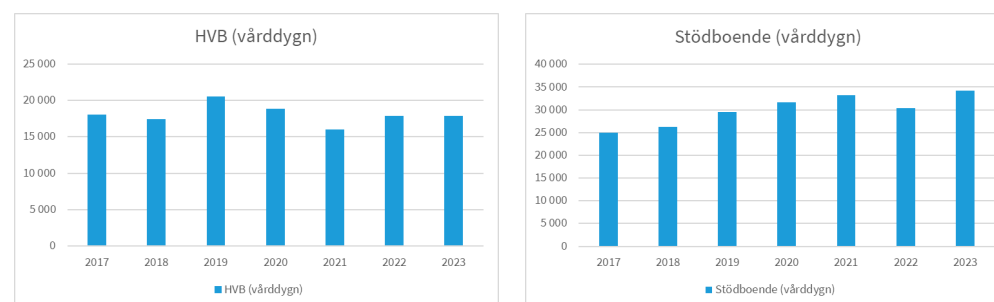
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna, mnkr				
	Utfall 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
571 Missbrukarvård	-137	-130	-137	-124
572 Övrig vård för vuxna	-71	-87	-71	-75
Nettokostnad	-208	-218	-208	-198
Kommunbidrag	218	218	218	215
Resultat Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	10	0	10	17

Verksamheten har ett överskott på 10 miljoner kronor, det var till viss del beräknat i budget då det finns en obalans i verksamhetskoden mellan vård för vuxna och barn och ungdomsvården. Verksamheten har haft högre kostnader för vårdsinsatser under året, men även högre ersättning ifrån Polismyndigheten för återsökta medel på avhopparverksamhet.

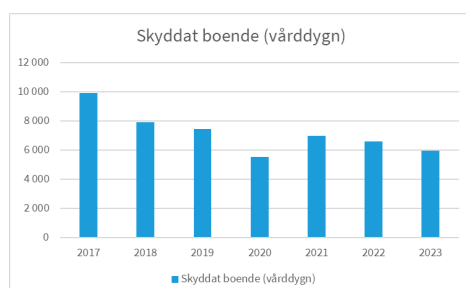
Under hela året har det varit ett betydligt högre inflöde än tidigare år både gällande egna ansökningar och anmälning. Benägenheten att anmäla från framför allt polis och region har ökat, men medborgarna är också mer benägna än tidigare att själva söka hjälp för sina problem. Detta gäller även spelberoende i olika form.

Antalet aktualiseringar har ökat med 14 procent och antalet inledda utredningar har ökat med 6 procent jämfört med 2022 för missbrukarvården.

Antalet vård dygn inom HVB är oförändrat jämfört med 2022 och antalet dygn inom stödboende är 13 procent högre jämfört med 2022. Antalet helårsplacerade klienter i HVB och stödboende motsvarar 143 per dag.

Antalet dygn inom våld i nära relation har varit lägre än tidigare år. En betydande orsak till detta är ett målmedvetet arbete för att korta ned placeringar på skyddat boende

och aktivt arbete med öppenvård och utslussboende. En väl fungerande boendekedja med prioritering till bostadssocialt kontrakt har också varit framgångsrikt. Antalet dygn har minskat med 9 procent jämfört med 2022.

Insatskostnad: Missbrukarvård och övrig vård för vuxna, mnkr			
	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
571 Missbrukarvård	-106	-94	-96
572 Övrig vård för vuxna	-16	-16	-19
Alla verksamheter	-122	-109	-115

Insatskostnaden är totalt 112 miljoner kronor, en negativ avvikelse jämfört med budget på 13 miljoner kronor. Komplexiteten i vårdbehovet är högt, många klienter uppvisar en samsjuklighetsproblematik. Det vill säga förutom beroendeproblematik i olika form finns även psykisk ohälsa och eller funktionsnedsättning. Regionen ställer högre krav på vårdplanering från kommunens sida vid avgiftning, vilket också leder till högre insatskostnader.

Kostnaden för avhopparverksamheten har hållits inom budgeterad nivå. Placeringstiden för dessa insatser är oftast betydligt längre än vad som är sedvanligt inom beroendevården.

Under hela året har en ökning av antalet missiv från kronofogden gällande hot om vräkning skett. Aktivt arbete med att förebygga vräkningar och hjälpa människor att hitta lösningar pågår. Metoden Bostad först startar under hösten i samarbete med Stadsmissionen. Boendeenhetens kostnader har en positiv avvikelse jämfört med budget.

Familjerätt och familjerådgivning

Familjerätt och familjerådgivning, mnkr				
	Utfall 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
581 Familjerådgivning	-3,5	-4,5	-3,5	-3,4
589 Familjerätt	-16,4	-16,2	-16,5	-14,9
Nettokostnad	-19,9	-20,7	-20,0	-18,4
Kommunbidrag	20,7	20,7	20,7	20,0
Resultat Familjerätt och familjerådgivning	0,9	0,0	0,7	1,6

Familjerätt och familjerådgivning har ett positivt resultat på 1 miljoner kronor för 2023.

Familjerådgivningen har under året lyckats korta ned väntetiderna betydligt jämfört med föregående år. Det har skett genom högre personaltäthet, men även flexiblare arbete för att möta medborgare som söker rådgivningen.

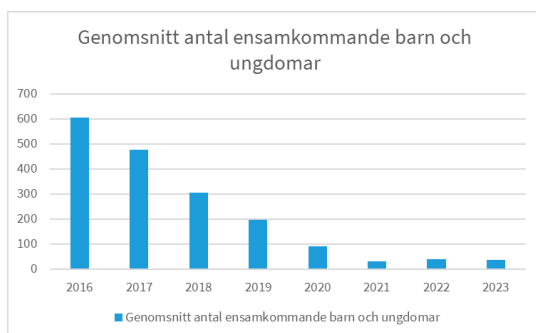
Familjerätten har en ansträngd arbetsbelastning och enheten hade personalförstärkning av inhyrd personal delar av året.

Kostnaden för umgängesstöd är lägre än budget och tidigare år och har bidragit till det positiva resultatet.

Flyktningmottagande

Verksamhet Flyktningmottagande har ett positivt resultat på 10 miljoner kronor, det beror på utbetalda intäkter från tidigare år som har reserverats med försiktighet. Resultatet påverkas också positivt av insatskostnaden kan hållas förhållandevis låga, en majoritet av placeringarna sker i familjehem.

Verksamheten hade totalt 37 aktuella ärenden under 2023 och är i nivå med perioden innan invasion av Ukraina.

Investeringar

Nämnden har inte några utförda investeringar under 2023, investeringsbudget för 2023 var 2,0 miljoner kronor. Nämndens investeringar består av inköp av inventarier och lokalanpassningar och främst i samband med lokalbyten. Det var inte aktuellt under 2023.

Nyckeltal
Bokslut 2023
Nämnd: [Socialnämnden](#)

Skuggade celler = registrera uppgift

Belopp i tkr

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: Institutionsvård för barn och ungdom (5731)

	Bokslut 2023
1) Kostnad per vård dygn på institution	
Totala kostnader	176 017
Avgår: övriga intäkter*)	6 404
Nettokostnad	169 613
Antal vård dygn**)	33 708
Nettokostnad per vård dygn	5,0

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

***) Antal placeringsdygn för personer bokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse på institution under året.

2) Varav kostnad per vård dygn på externa institutioner

Totala kostnader	112 741
Avgår: övriga intäkter*)	6 404
Nettokostnad	106 337
Antal vård dygn**)	21 464
Nettokostnad per vård dygn	5,0

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

***) Antal placeringsdygn för personer bokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse på externa institutioner under året.

Ev kommentarer

Nyckeltal

Bokslut 2023

Nämnd: [Socialnämnden](#)

Belopp i tkr

Skuggade celler = registrera uppgift

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: familjehemsvård för barn och ungdom (5732)

	Bokslut 2023
1) Kostnad per vård dygn i familjehem	
Totala kostnader	153 263
Avgår: övriga intäkter*)	5 140
Nettokostnad	148 123
Antal vård dygn**)	91 502
Nettokostnad per vård dygn	1,6

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal placeringsdygn för personer folkbokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse i familjehem under året

Ev kommentarer

Nyckeltal
 Bokslut 2023
 Nämnd: [Socialnämnden](#)
 Belopp i tkr

Skuggade celler = registrera uppgift

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: Strukturerad öppenvård (5733)

	Bokslut 2023
1) Kostnad per vårdtagare	
Totala kostnader	81 371
Avgår: övriga intäkter*)	381
Nettokostnad	80 990
Antal vårdtagare	6 883
Nettokostnad per vårdtagare	11,8

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal personer folkbokförda i Uppsala kommun som får insats inom strukturerad öppenvård.

2) Varav kostnad per vårdtagare hos externa utförare

Totala kostnader	5 793
Avgår: övriga intäkter*)	381
Nettokostnad	5 412
Antal vårdtagare externt	303
Nettokostnad per vårdtagare externt	17,9

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal personer folkbokförda i Uppsala kommun som får insats inom strukturerad öppenvård i privat regi.

Ev kommentarer
